

1908
N:o 11

**HUONESISUSTUKSIA
RAKENNUSTAIDETTA
MAALAUSTA JA KUVAN-
◇◇◇ VEISTOA ◇◇
TAIDETEOLLISUUTTA**

7:s
vuosikerta

**Suurin valikoima
Taideteollisuusesineitä**

kuparista, messingistä,
bronsista, raudasta,
kristallista, porsliinista
ja fajansista

**G. F. STOCKMANN
OSAKEYHTIÖLLÄ
— HELSINGISSÄ. —**

TOIMITUS:

**EINO SCHRODERUS, VIETTI NYKÄNEN
TYYNE KOLINEN y. m. y. m.**

Toimituspaikka: Alpertink. 20. puh. 55 94.
Konttori: Huvilakatu 5, puh. 6 44. * Posti-
osoite: Suomen Teollisuuslehden Kotitaide.
Tilaushinta 9 mk. * Ilmestyy 12 num. vuo-
dessa vähintään 30 kuvallitteen seuraamana.

5 Herman Lindell 5

ERITYISLIIKE

Taiteilija- ja
Piiustusaineita

5 I. Henrikink. 5

5 Helsinki. 5

Hennebique Rautabetonia, R. P. HEINRICH.

Sähköosoite: Heinrich. Helsinki Pohj. Esplanadink. 27. Puhelin 44 57.

Tekee täydellisesti tulenkestäviä Rautabetongirakenteita omien systeemien ja muiden nykyaikaisten ja koeteltujen rakentamismetoodien mukaan.

Kokonaisia paperi- ja selluloosatehtaita, puuhiomoita, höyrysahoja y. m. Turpiinilaitoksia Kouluihin, sairashuoneisiin, asuntoihin y. m. kaksinkertaisia kolvia täytteineen tai ilman.

Suomen suurin

Kateaineiden erikoisliike,

ammattitaitoisine johtajineen katto-, tiili-, liuska-, Heinrichin reformikatto, puusementtikatto y. m. rakenteissa.

Suomessa rakennettu:

Tirkkosen liikepalatsi, Tampere.
Lauritsalan höyrysaha, Lauritsala.
Porvoon selluloosatehdas, Tolkio.
Kansakoulurakennus, Helsinki.
Luteril. evankeliiyhdistys, Helsinki.
Nokian Osakeyhtiö, Nokia.
Helsingin kaup. työväen asuntoja.
Punkaharjun asematalo.
Kansakoulurakennus Kotkassa
y. m., y. m.

Saksalaisten ja itävaltalaisien

Münchenin Pyrofogontlaitosten
haaraosasto.

„Pyrofogont“ lattiat (valmistettu yli 500.000 m²) terveydellisessä suhteessa paraita koulujen, sairaaloiden, asuinrakennusten y. m. lattiaita.

Palkittua työtä.

Paraita suosituksia.

RUBEROID

PARAS KATTO- JA ERISTYSHUOPA.

Ruberoidi pysyy ehdottomasti vedenpitävänä!

Ruberoidi kestää aina ilman vaikutukset!

Ruberoidista ei paahtavimmassakaan helteessä tipu mitään; tämän kautta pysyy puhtaus aina ja kattokourut eivät likau!

Ruberoidi on hajutonta, alasvaluvaa sadevettä voidaan käyttää talouteen!

Ruberoidia ei kattamisen jälkeen sivellä. On olemassa kattoja, jotka ovat värillä sivelemättä pysyneet 11 vuotta vedenpitävinä!

Ruberoidia voidaan laskea sekä kaltevaan, makaavaan että pystyasentoon!

Ruberoidi korvaa alallaan halpuudessa ja hyvydessä puusementin, eristää erinomaisesti vettä, lämpöä ja kylmää, ja tarvitsee sen lisäksi pienen painonsa takia (1 m² = 2 kg) hyvin köykäiset kattotuolit!

Ruberoidi on taipuvaa, niin että muuri- ja piippusaumat voidaan sillä peittää!

Ruberoidi voidaan maalata tavallisella öljyvärillä!

Ruberoidiin ei väkevätäkään hapot, lipeät ja kaasut vaikuta! Veturien ja savupiippujen rikkipitoiset höyryt eivät sen vuoksi sitä syövytä!

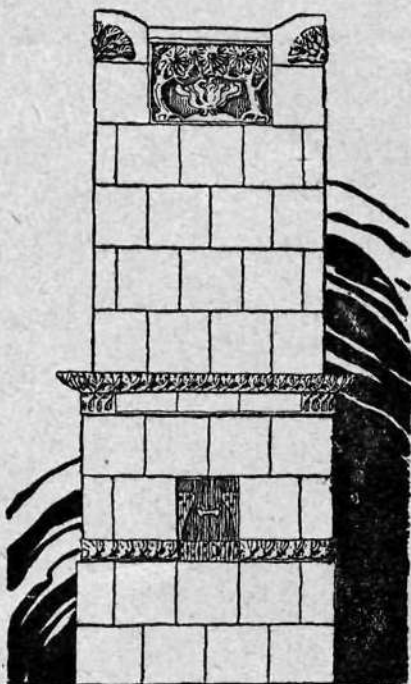
Ruberoidia siihen kuuluvine lisäaineineen sekä neuvoja ja selityksiä saadaan liikkeeltä.

OSCAR FRANCK & Co.

Ruberoidiseuran m. b. H. Hamburg tuotteiden yksinmyyjä Suomessa.

P. Esplanadinkatu 27. HELSINKI.

Puhelin 5096.

Turun Kaakeli- Tehdas

myy halvimmalla aivan uusmallisia kotimaisten arkkitehtien piirustusten mukaan valmistettuja uunia sekä saleja että ruokasaleja ja jokapäiväishuoneita varten.

Näyttelyvarasto
Helsingissä,
Iso Roobertinkatu 25

R. MELLIN

KULTASEPPÄ

Valmistaa kaikellaista kulta- ja hopeasepänntyötä.

Ilmoittakaa
Kotitaitteessa!

Taidetakomo

KORU

Eino Schroderus.

Valmistaa lamppuja, lybyjä, kynttiläjalkoja, kirjoitustelineitä, huonekaluheloja y. m., y. m.

Ottaa suorittaakseen kaikenlaatuista rauta-, kupari- ja messinkiteollisuuden alalle kuuluvaa taiteellista työtä.

EINO SCHRODERUS.
Arkkitehti.

Kristianink. 5. P. 53 48. TAKOMO Pietarink. 14.

AKKOJA

HUGO SIMBERG

SYYSNÄYTTELY ATENEUMISSA.

I. itä myöten kuin vanhemmat ja monet nuoretkin taiteilijamme ovat alkaneet järjestää omia yksityisnäyttelyjään, ovat yleisnäyttelyt, niinkuin nykyinen syysnäyttelykin, jääneet melkein yksinomaan nuorten alottelijain varaan. Nähtävästi juuri tämän takia on näiden näyttelyiden taiteellinen arvo mennyt huimaavasti alaspäin.

Kun niissä kuitenkin tuntee velvollisuudekseen käydä, johtunee se pikemmin harrastuksesta kannattaa ja omakohtaisesti seurata sivistysriientojamme, kuin jo liian usein pettyneestä toivosta saada niiden kautta virkistää mieltään.

Tosiasiassa on, että Ateneumin nykyisellä syysnäyttelyllä on sängen vähän tarjottavanaan todellista taidenautintoa. Se joka siellä käy, saa supistaa vaatimuksensa mahdollisimman pienimpään. Näyttelyn nuorelta taiteilijajoukolta ei pidä ollenkaan odottaa sitä, mitä varttunut, voimakas ja täyskelpoinen taide voi tarjota. Turhaa olisi siellä etsiä niitä viivoja, jotka sointuisivat selväksi, kirjastetuksi kuvaksi elämän kirjavuudesta; turhaa olisi kaivata niitä muotoja, jotka taiteilijan persoonallisesti käsittämällä antaisivat aavistuksen elämän äärettömästä moninaisuudesta ja täysinäisy-

destä; turhaa olisi hakea värejä, joissa taiteilijan sielu olisi väreillyt ja jotka tunkeutuisivat katsojan sieluun.

Meikäläisillä yleisnäyttelyillä on miltei aina ollut se vika, että niissä taiteilijain persoonallisuus hukkuu näytteille asetettujen teosten kirjavaan paljouteen. Tätä vikaa ei nykyisenkään näyttelyn arvostelijalautakunta ole kyennyt poistamaan. Se on nimittäin näyttelyn enemmistön eli sen nuorimpain taiteilijain suhteen edelleenkin noudattanut sitä menettelytapaa, että se, valikoitessaan heidän teoksistaan mielestään paraimmat, on koettanut ottaa näyttelyyn teoksia niin monelta mahdolliselta (ja mahdottomalta!) taiteilijalta kuin suinkin. Täten se onkin saanut näyttelyyn osaaottavien lukumäärän nousemaan aina noin 70:een saakka, mutta näyttelyn kokonaisvaikutus on siitä vain laimentunut. Sillä monet noista nuorista alottelijoista anastavat siinä aivan turhanpäiten tilaa parilla kolmella pienellä teoksellaan, jotka ovat niin vähäpätöisiä, etteivät ne vielä sano mitään, eivät ilmaise muuta, kuin korkeintaan kilttiä oppilastyötä. Taiteellisen mielenkiinnon kannalta katsoen olisi ehdottomasti ollut parempi valita *ainoastaan* ne taiteilijat, jotka olivat lähettäneet lupaavimman kokoelman, ja asettaa tämä kokoelma kokonaisuudessaan, siis kaikkine heikkouksineenkin, näytteille. Silloin olisi edes se vähäinen, mikä näiden taiteilijain teoksissa olisi

PAROONI A. VON BONSDORFFIN
MUOTOKUVA VERNER THOMÉ

voinut olla persoonallista, päässyt vapaasti esiintymään, ja silloin olisi kenties ollut mahdollista, että näyttely ei olisi saanut niin persoonattoman latteata sävyä kuin sillä nyt on.

Voihan olla että persoonallisuuden vaatimus on liian ankara, kun on kysymys nuorista alottelijoista. Mutta niin ei voi sanoa siitä innostuksen puutteesta, joka heitä myöskin näyttää vaivaavan. Missä on nuorekas rohkeus ja yritteliäisyyden halu, missä edes lapsellisen mielikuvituksen lento, missä on luomistyön ilo, missä koko henkinen sisällys? Surukseen tulee tehneeksi sen havainnon, että nuorten taiteilijaimme henkinen sivistys on takapajulla. Olisiko kasvatusta ollut niukka ja kouluutus yksipuolista vai olisivatko he itse laiminlyöneet kehittämisen henkistä elämäänsä? Niin köyhäsieluista väkeä näkee tässä näyttelyssä, että aivan pelottaa ajatellessa sitä aikaa, jolloin *heidän* olisi edustettava kansamme korkeinta kulttuuria — silloin, kun vanhempi taiteilijapolvi on mennyt pois.

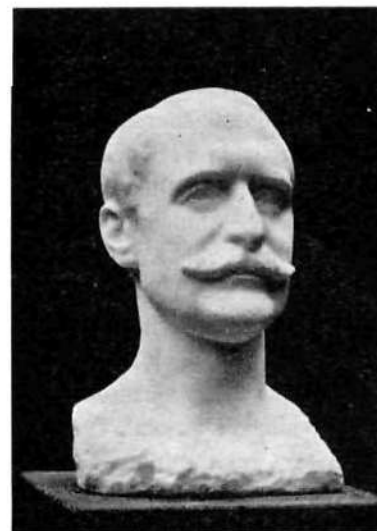
Kun katsoo syysnäyttelyn nuoria maalareita ulkonaisen tekniikan kannalta, niin lupaa ensimmäinen, pikainen yleissilmäys enemmän kuin lähemmin tarkastellessa huomaa paikkansa pitäväksi. Varsinkin on piirustus usein liian leväperäistä. Joskus se näyttää aivan kuin tahallaan hutiloitulta, jotta sillä muka olisi reippaampi leima ja muistuttaisi muka jotakin vanhempaa mestaria. Ryhdikkyys ja hienous puuttuu melkein kokonaan. Tulee ihmetellen kysyneeksi, miksi eivät

sellaiset maalarit, joilla ei ole erikoista taipumusta värikykyyn, koeta panna kaikkea voimaansa, kaikkea intohimoansa ja kunniaansa hyvään ja rehelliseen piirustukseen. Piirustus on taiteen varsinainen pohja. Sitä, jolla on oikea, selvä ja vakava piirustus, voi aina kunnioittaa, jopa ihaillakin, jos piirustus on henkevä. Mutta se, joka ei osaa hyvin piirustaa, vaikka onkin hyvä väriniekka, saa enimmäkseen vain tyytyä dilettantin nimeen.

Katsellessa taulujen väritystä näkee yhä vielä pitkin koko näyttelysalin seinä ikävää siniharmautta ja liikaista ruskeata. Paikka paikoin pilkistää kuitenkin jo esiin iloisempia, kirkkaampia värejä, ja yleensä ei näyttelyä voi sanoa värittömäksi, vaikka värien käsittely useimmiten onkin kuivaa, pintapuolista ja tyhjää. Harvoin näkee taiteilijan ymmärtäneen iloita ja nauttia eri värien yhteensoinnuttamisesta. Ani harvassa tapaa maalarin, jolle olisi selvennyt jotakin värin sisäisestä olemuksesta, sen kiehtovan salaperäisistä ja ennenkaikkea aistillisesta voimasta, joka liikkuu ja elää ja hurmaa mielen yhtä selittämättömällä tavalla kuin sävelet, kuin soitanto.

Paremmen piirustuksen ja syvemmän värikkäisyyden puute osottaa jos mikään tässä näyttelyssä vallitsevaa innostuksen laimeutta. Nuorten maalarien olisi välttämättä teknillisessä suhteessa pyrittävä suurempaan tunnollisuuteen ja tarkkuuteen, muuten kulkee taiteemme rappiotansa kohti. Mutta tekniikka sinänsä ei riitä, ilman persoonallisuutta se ei ole vielä taidetta. Tekniikka on vasta välikappale, jolla taiteilija voi puhua, jos hänellä yleensä on jotakin sanottavaa.

Nykyisen näyttelyn nuorilla taiteilijoilla ei ole vielä mitään sanottavaa. He tekevät harjoitelmia,

KONSULI S:N
MUOTOKUVA

JOHANNES
HAAPASALO

pieniä tutkielmia ja minkä mitäkin teknillistä alkeistyötä. Niinpä tuntuukin tähän näyttelyyn astuessa kuin tulisi lastenkamariin, jossa vasta opetellaan puhumaan.

II.

Yksityiskohtaisesti tarkastellessa tätä näyttelyä ei sen ylen runsaassa alottelijain joukossa voi kieltää moniainden nuorten taiteilijakyykyjen olemassaoloa, vaikka ani harva heistä siinä pääseekin edukseen esiintymään. Mutta ennenkuin alan puhua heidän teoksistansa, ansaitsevat muutamat taidemaalarit, jotka näyttelyssä edustavat varttuneempaa sukupolvea, tulla mainituiksi. Näistä ylinnä muita Simberg.

Näyttelysaliin astuessa kiintyy huomio miltei ensimmäiseksi sen peräseinällä riippuvaan *H. Simbergin* isoon maalaukseen, joka esittää kahta vanhaa maalaisakkaa pihamaalla kukkalavan edessä. Ennen kaikkea viehättää siinä silmää sen ilma- ja valovaikutus, jossa taiteilija on pannut parastaan ja onnistunutkin huomattavan hyvin. Värit ovat kauniit ja oikealla maalarinkatseella ne ovat soinnutetut yhteen ehjäksi kokonaisuudeksi. Henkilökuvien sommittelussa taiteilija on tavannut hauskoja viivoja, asennot ovat luonnollisia ja eläviä ja piirustus on moitteetonta.

Taulussaan on taiteilija ehdoin tahdoin välttänyt ennen niin runsaasti käyttämänsä aatesisällystä. Mutta mielestäni hän sittenkin on mennyt liian pitkälle tässä pyrkimyksessään: taulusta kaipa sisällystä, edes jotakin, joka kiinnittää mieltä niinkuin teknillinen puoli kiinnittää silmää. Kielämättä tämä maalaus on turhan iso ja senvuoksi se asettaa itselleen liian suuria vaatimuksia. Maahan kumartuneen naisen kädenliikettä katsellessa muistuu mieleen ranskalaisen Millet'in maailmankuulu taulu „Tähkäpäiden poimijat“ (Parisin Louvressa). Kun tämän verrattoman ranskalaisen

mestarin pieni taulu herättää vakavan ja äärettömän elämän tunnon, niin jättää sitävastoin *Simbergin* uudenaikaiseen dekorativiseen tapaan tehty maalaus mielen kylmäksi ja tuntuu tyhjältä.

Joka tapauksessa on hra *S:*ä onniteltava tämän maalauksen johdosta. Se edustaa tämän näyttelyn täyskelpoisinta ja rehellisintä taidetta ja se merkitsee taiteilijan kehityksessä tuntuva edistysaskelta.

Simbergin muotokuva nti *A. B:*stä on hänen ennen maalaamiinsa muotokuvaan nähden sangen vähäpätöinen. Vaatetus (seinäverho, hame, tuolin nahkapeite) on suoritettu hienosti ja hartaasti, hymysuiset kasvot ovat todenmukaiset, mutta ihon väri pikemmin vieroittaa kuin antaa selvän käsityksen mallina istuvan nuoren naisen karaktääristä.

V. Thomè on tehnyt reippaan ja pontevan muotokuvan vapaaherra *A. von Bonsdorffista*. Ilme on elävä, näköisyys ja luonteenkäsitys sattuva. Kuvan värityys voisi tosin olla kevyempi. Tekotavassa ilmenee hieman karkeahko „bravuurimaisuus“, joka tälle nuorelle taiteilijalle näkyy olevan ominaista. — Häneltä on myös näytteillä useita kuvia merenrannikolta (*Suursaarelta*), joissa taiturimaisuus pistää vielä enemmän silmään. Joskus hän näissä kuvissaan on onnistunut hyvin esittäessään ilmaa ja valoa, kuten esim. akvarellissa „*Kivenheitäjät*“ tai öljymaalauksessa „*Ankkurit*“; joskus hänen hätäisesti vetämänsä väripinnat tekevät rosoisen ja puolivalmiin vaikutuksen. Avarampi katse aiheiden valinnassa ja hiukan herkempi sekä rauhallisempi tunne esityksessä ei olisi haitaksi hra *Th:*n maalauksille, joista ei suinkaan puutu temperamenttia.

A. Favénin pienet väriluonnokset ovat ylen taitavasti tehtyjä, mutta siksi vähäpätöisiä, etteivät ne anna aihetta muuhun kuin toivomukseen saada häneltä pian nähdä jotakin enemmän.

Helene Schjerfbeckiltä ei liioin ole muuta kuin

KILPASOUTU

K. SALLINEN

yksi vesiväreillä maalattu naisenkuva, tunnelmaltaan harvinaisen herkkä ja hyvin kultiveerattu väriltään. Nti S:n maalausta on sitäkin hauskempi katsella, kun hän ei pitkiin aikoihin ole asettanut mitään näytteille, vaikka onkin syysnäyttelyiden vanhimpia osanottajia. Muista vanhimmista taidemaalareistamme tapaamme näyttelyssä ainoastaan *S. A. Keinäsen*, *E. Muukan Anna Sahlstenin*, *V. Toppeliuksen* ja *S. Wlasoffin*, joilta yleensä ei ole mitään erikoisesti uutta nähtävää, vaan joista kuitenkin Wlasoffin Viaporin-kuvat, nyt niinkuin ennenkin, vaikuttavat väriensä tunnelmallisella hienoudella. — *Hilda Flodin-Rissasen* etsaukset ansainnevat myös mainitsemista tämän näyttelyn varttuneempien maalarien teoksista.

*

K. Sallinen on näyttelyn nuorimmista maalareista niin mieltä kiinnittävä, että häneltä ennen muita olisi suonut näkevänsä useampiakin teoksia. Niin pirteitä ja iloisia maisemia kuin hänen „Kilpasoutunsa“ ja „Tuuli matalalla järvellä“ saa tästä näyttelystä hakemalla hakea. Todellakin puhtaat ja valoisat värit todistavat huomattavaa väriaistia. Dekoratiivisesti tyyllittelevässä piirteessä näkee itsenäisyyteen pyrkivää, personallista elämää. Koko käsittelytapa osottaa hänen katsovan luontoa oikeilla maalariansimillä. Kunpahan vain hänen värivalööriensä varmentuvat ja väriasteikko rikastuu, on hän rehellisellä pyrkimyksellään ennen pitkää kulkeva toivorikasta tulevaisuutta kohti.

M. Oinosen tulee kiinnittäneeksi toivomuksia sen takia, että näkee hänen työskentelevän uutterasti ja kiitettävällä yritteliäisyydellä. Hänen hevuskuvassaan Parisista voi havaita kutakuinkin hyvää atmosfääriin tajua ja hänen isossa, monihenkilöisessä kauppapaikan kuvassaan samasta kaupungista näkee oireita sommittelemisen taitoon sekä eräitä eläviä proletäärityyppisiä. Hänen värinsä eivät ole rumia eivätkä raakoja, mutta sameita. Ilmakuus puuttuu melkein kokonaan yllämainitusta ryhmäkuvasta. Hänen piirustuksensa on kurjan leväperäisellä kannalla ja itsekritiikkiä näkyy häneltä vielä puuttuvan, kun hän on saattanut tarjota näytteille erään aivan onnetoman ruman ja vaivaisen alastoman naisen kuvan.

Entisestään on *E. Danielsson* aika lailla edistynyt. Hänen miestutkielmansa (n:o 25), vesivärimaalaus „Kahvit kiehumassa“ ja pieni öljytaulu „Tuuli“ ovat huolellisen tekotapansa ja valoilten, keveiden väriensä puolesta näyttelyn virkeimpiä kuvia. — Viime syysnäyttelystä saakka on *J. Ruokokoski* niinikään mennyt ilahuttavasti

eteenpäin. Väritys on elävämpää, piirustus varmempaa. Mutta yhtä kaikki vaivaa häntä yhä vielä jokin lapsellisen jäykkäpiirteinen karrikatyyri-ilme kasvoissa ja käsissä. — Pilakuvien tekijä *M. Collin* on pysynyt jokseenkin entisellään, toisin sanoen, hän on yhtä hauskalla ja taiteellisella tavalla kuin ennenkin osannut ikuistuttaa paperille leikkilisiä tyyppisiä enemmän tai vähemmän tunnetuista lähimmäisistämme. Hänen isonpuoleisessa katukuvassaan Parisista tarjoaa vasenpuoleinen ylänurkka lystikkään kuvan suurkaupungin „kokoteista“, mutta muuten tuntuu tämä öljymaalauksella vähemmän itsenäiseltä ja verrattain tyhjältä.

*

Täytyy ikäväkseen tunnustaa, että näyttelyssä tapaa suuren joukon nuoria maalareita, joissa ei parhaimmallaakaan tahdolla näe tapahtuneen erikoisempaa edistystä sen jälkeen, kun ne viimeksi asettivat töitään näytteille.

A. Rapp teki esim. viime syksynä paljon tuoreemman ja reippaaman vaikutuksen. Nyt on ainoastaan hänen iso taulunsa „Sateinen sää“ mainittava rauhallisen dekoratiivisen sävyensä puolesta. Pienempi kuva „Viimeiset jäät“, on niitä ilmatutkielmia, joissa taiteilijan uskoisi voivan kehittyä pitemmällekin. Jonkunlainen lamaautuminen ja höllyys siveltimenkäytössä näyttää häntä nyt vaavaan. Kun tietää miten ahtaissa oloissa Rappin on täytynyt työskennellä, toivoisi hänen edes kerran saavan niin paljon kannatusta osakseen, että hän ulkomailla opiskelemisen kautta voisi vapautua pintapuolisuudestaan ja näyttää, että hänkin osaa luoda syvää ja sielukasta taidetta. Ulkonaisia taipumuksia häneltä ei siihen puutu.

J. V. Mattila lienee myöskin niitä nuoria maalareitamme, jotka kannatuksen puutteen takia ovat liian kauan saaneet olla vailla sitä herättävää vaikutusta, minkä ulkomailla opiskelu voi tarjota. Niinkuin hänen näyttelyssä olevat maisemansa osottavat, on hän tavattoman tunnollinen ja taitavakin piirustaja, mutta keskinkertainen värittäjä. Hän valokuvaa liiaksi luontoa; hänen kuvistaan puuttuu personallisuus ja taiteellisesti vapauttava, ilahuttava tunnelma.

Ohimenevän vilauksen *G. A. Laurénin* entisestä huumorista näyttää hänen vesivärimaalauksensa tyttö pahasesta, joka säikähtyneenä juoksee pakoon punaisella seinällä näkemäänsä irvipään kuvaa. Laurénin muut maalaukset ovat joko koikeita tai pilaa, henkilökuvan huono piirustus hänen kaunisvärisimmän taulunsa, „Metsästäjän levon“ vaikutusta.

Esther Hjelt-Cajanuksen kukkasmaalaus ja

sen rinnalla riippuva *J. Heiskan* syyskuva ovat molemmat sulavasti ja kauniisti maalatut. Mutta Heiskan voimat eivät näy riittäneen luomaan tarpeeksi elämää hänen isompaan, tyyliteltyyn maisemaansa „Saloseudun rauha“, jossa kivellä istuva mies tuntuu keinotekoisena asetetulta ja heikot värivalöörit synnyttävät yksitoikkoisen siniharmaan vaikutuksen.

Ennen tätä näyttelyä on *Ester Helenius* tunnut paljon pirteämmältä, onpa osottanut omaavansa hiukan temperamenttiäkin. Toivottavasti on hänen iloton, alakuloinen sävynsä pian ohimenevää laatua ja hänen värinsä saavat enemmän aistillista voimaa. Tämän toivomuksen voi hyvällä syyllä perustaa siihen elävästi tavattuun karakteriiniin, jonka hän on esittänyt etumaisessa miehessä kahdesta „Soittoniekasta“, — *Sigrid Schauman* on myöskin sangen heikosti toistanut sitä minkä ennen on sanonut vakuuttavammin.

Lopuksi vielä muutama sana niistä alottelijoista, joiden teoksista tuskin vielä osaa päättää sitä taikka tätä.

Greta Runeberg tuo tuulahduksen ulkomaisesta väritäiteestä, venäläisestä ja ranskalaisesta. Hän ja *Märta Ahrenberg* ovat kilpailleet samojen aiheiden käsittelemisessä. Katsottakoon esimheidän samannimistä tauluaan „Riippumatossa“! Voitto kallistuu ehdottomasti *Greta R:n* puoleen, sillä hänen värinsä on syvempää, itsetietoisempaa. Molemmat ovat he tavallaan lupaavia, mutta he osaavat tehdä vain hyvin vähän valmista — tässä suhteessa on voitto myönnettävä *Märta A:lle* päättäen hänen pienestä pastellistaan. Kumpikin ovat he vielä enemmän tai vähemmän dilettanteja.

Erika Relander näyttää meille palasen Hollannin nykypäivien maalaustavasta. Hänen sisuskuvansa on piirustukseen nähden hiukan horjatelevainen, mutta ensikertaisen työksi se jo osoittaa kunnioitettavan määrän kykyä tulkita kotoista ilmapiiriä ja rauhallista tunnelmaa. — *Ingrid*

Ruin pysyy yhäti uskollisena ruotsinmaalaiselle Zornille ja on navettakuvassaan luonut sangen huomattavan ilmatutkielman.

Hajanaisesti sieltä ja täältä katsoen ansaitsevat vielä mainitsemista *A. Heickellin* hauska „Halkovaja“, *E. Eleniuksen* kaunis „Lampi“, *A. Ketolan* ja *Koiviston* ilmeikkäät piirustukset, rva *Signe Tandefeltin* eloisat muotokuvat ja *A. Aarteen* surullisen synkät mutta karakteristiset kasvot.

*

Kuvanveistoksista olen ennen muita ihailnut *I. Haapasalon* veistostutkielman sopusointuista tasasuhtaisuutta ja siinä ilmenevää muodontajua. Selvyys, ehjyys ja varmuus loistaa katsojaa vastaan hänen marmorisesta muotokuvastaan, jota vastoin kipsistä valettu kuva ei tässä tekoaineessa ole saanut sitä tehokasta vaikutusta mikä sillä muuten voisi olla.

Pari pienen pientä hyvin tulkittua pronssikuvaa on *Y. Liipola* lähettänyt näyttelyyn Budapestista, jossa tämä nuori, lahjakas kuvanveistäjämme on jo vuosikausia oleskellut ja saanut osakseen ansaittua huomiota. *V. Malmbergiltä* ei liioin ole muuta kuin eräs marmorinen pienoispatsas naisesta, joka populaarisesti esittää „särkyneitä illusionooneja“. *E. Cedercreutz* esiintyy kolmella veistoksella ennestään tuttuun tapaan.

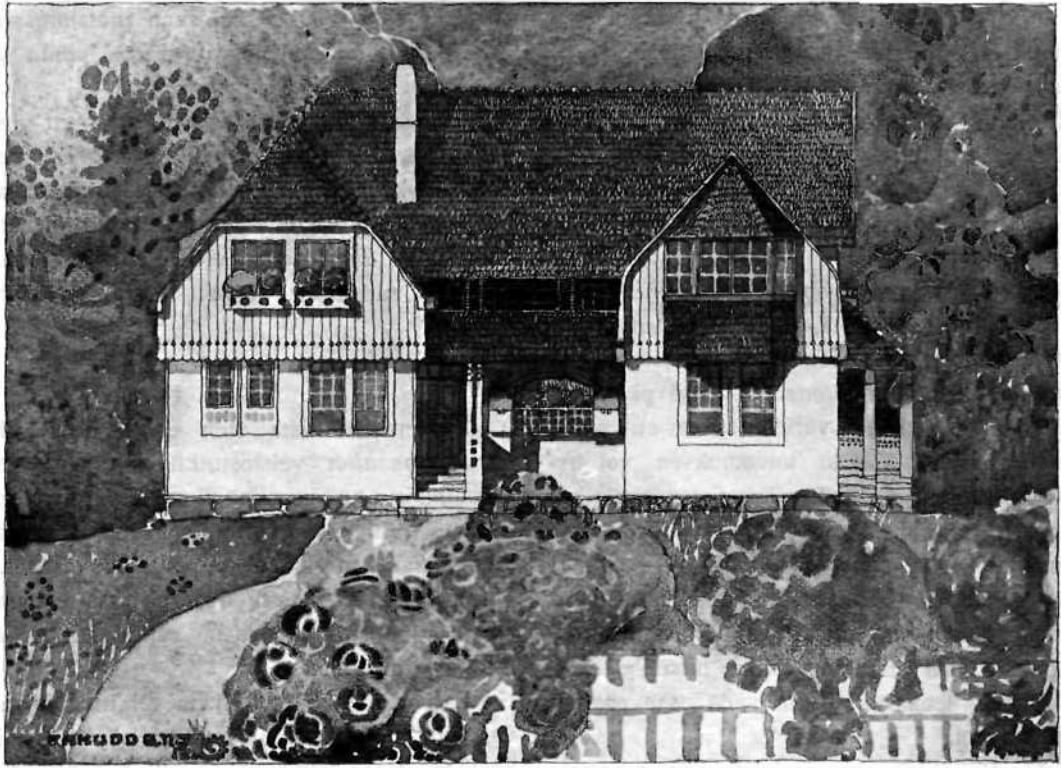
V. Janssonin esikoisteos *Rob. Stigell-vainajasta* on näköinen ja reippaasti tehty, jos kohta kasvojen liikanainen hymyily vaikuttaakin ajan pitkään väsyttävästi. *Gerda Qvist* ansaitsee »*Selvmade*»-nimisen nuorukaiskuvansa vuoksi mainitsemista.

Taideteollisuus-osastossa on pikkusomia ja sangen näppäriä rasioita, solkia ja kameita neideiltä *Märta Ahrenberg* ja *Eva Gylden*, sekä myöskin hupaisia terrakottaharjotelmia *Kalervo-Kajanukselta*.

E. Richter.

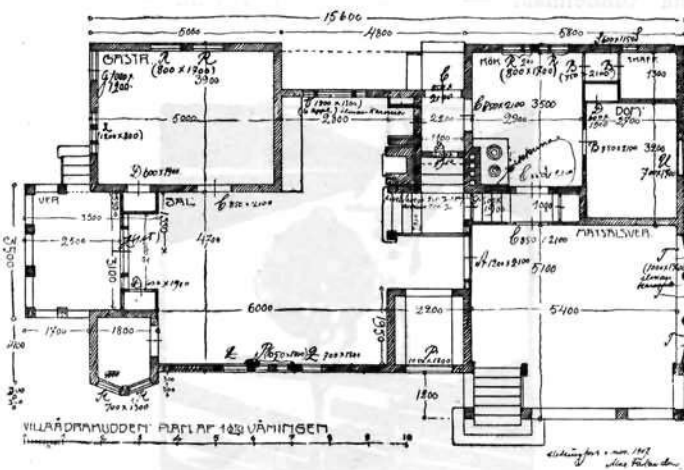
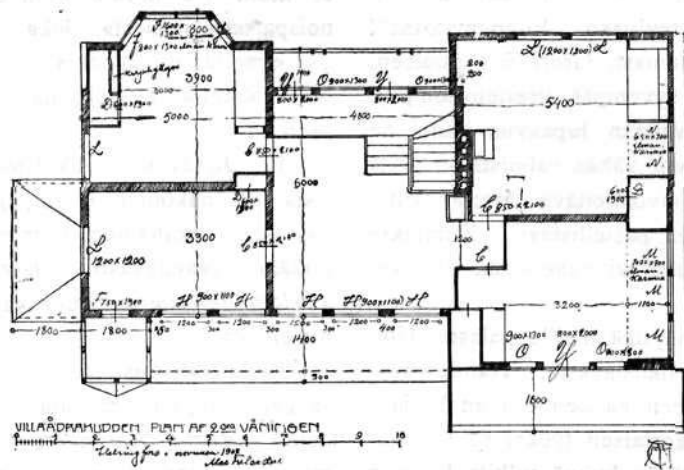

M. G. F.

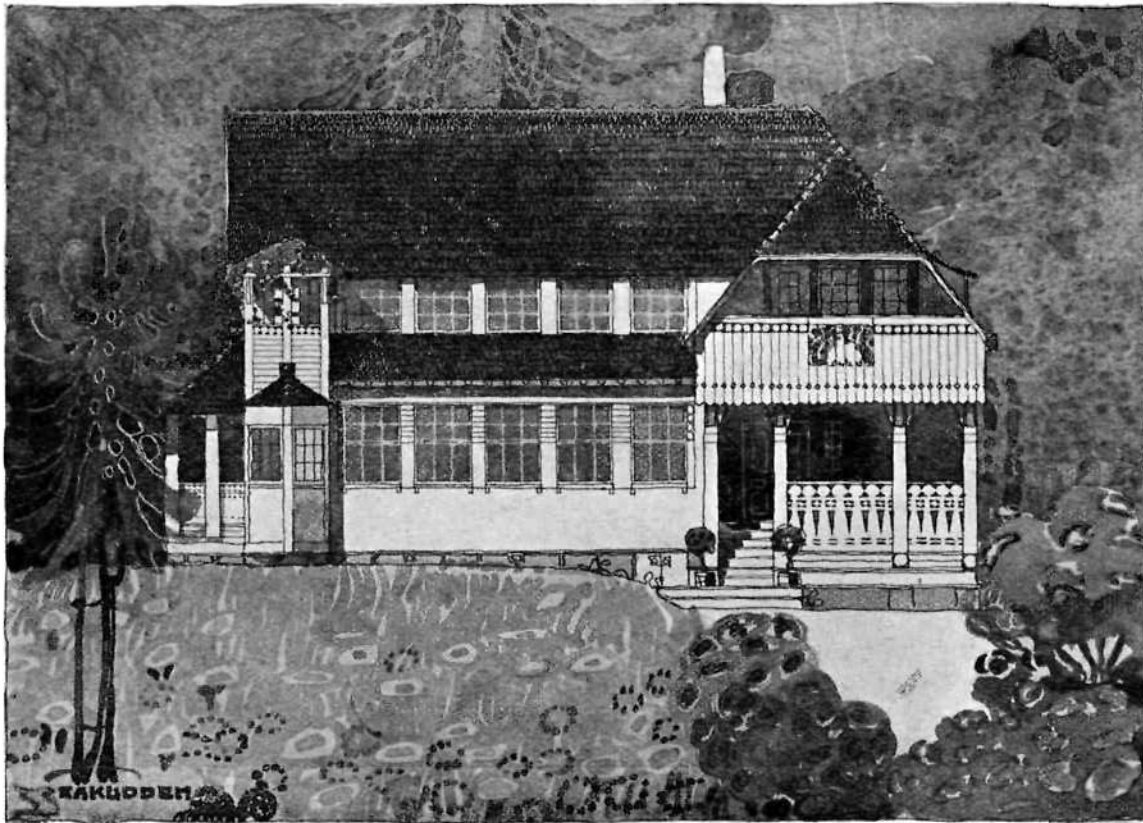

DRAKUDDEN

MAX FRELANDER

DRAKUDDEN

DRAKUDDEN

ARKKIT. MAX FRELANDER

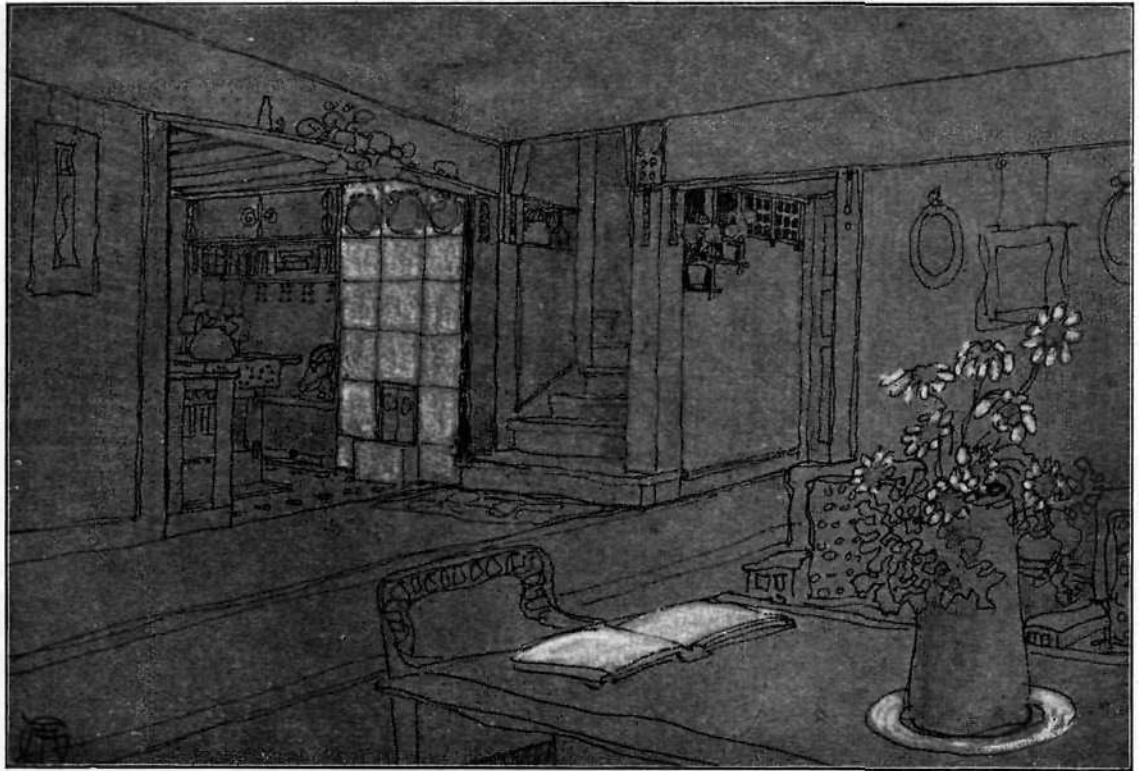

DRAKUDDEN ARKKIT. MAX FRELANDER

Huvila Drakudden

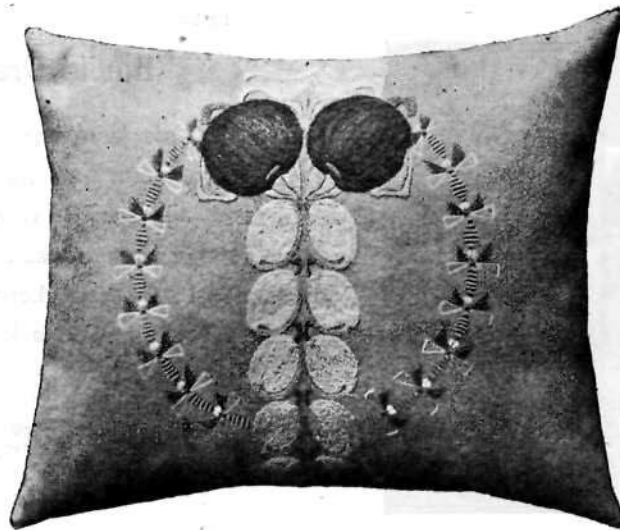
sijaitsee Vädö:ssä ja omistaa sen af Björkesten'in perhe. Se on rakennettu amerikalaisen tapaan laudoista. Alakerrassa sijaitsee 2 verantaa, vierashuone, suuri arkihuone, jossa on ruokailuosasto, eteinen, keittiö ja tarjoiluhuone. Toisessa kerroksessa sijaitsee suurempi halli, neljä makuuhuonetta ja verantoja.

DRAKUDDEN, KUVA ARKIHUONEESTA

ARKKIT. MAX FRELANDER

TYINY
Käsit. Ystäv. Joulunäyttelystä

(55×45)

MAX FRELANDER
Hinta valmiina Smk. 29.
Alotettuna tarpeeseen Smk. 11.

DRAKUDDEN

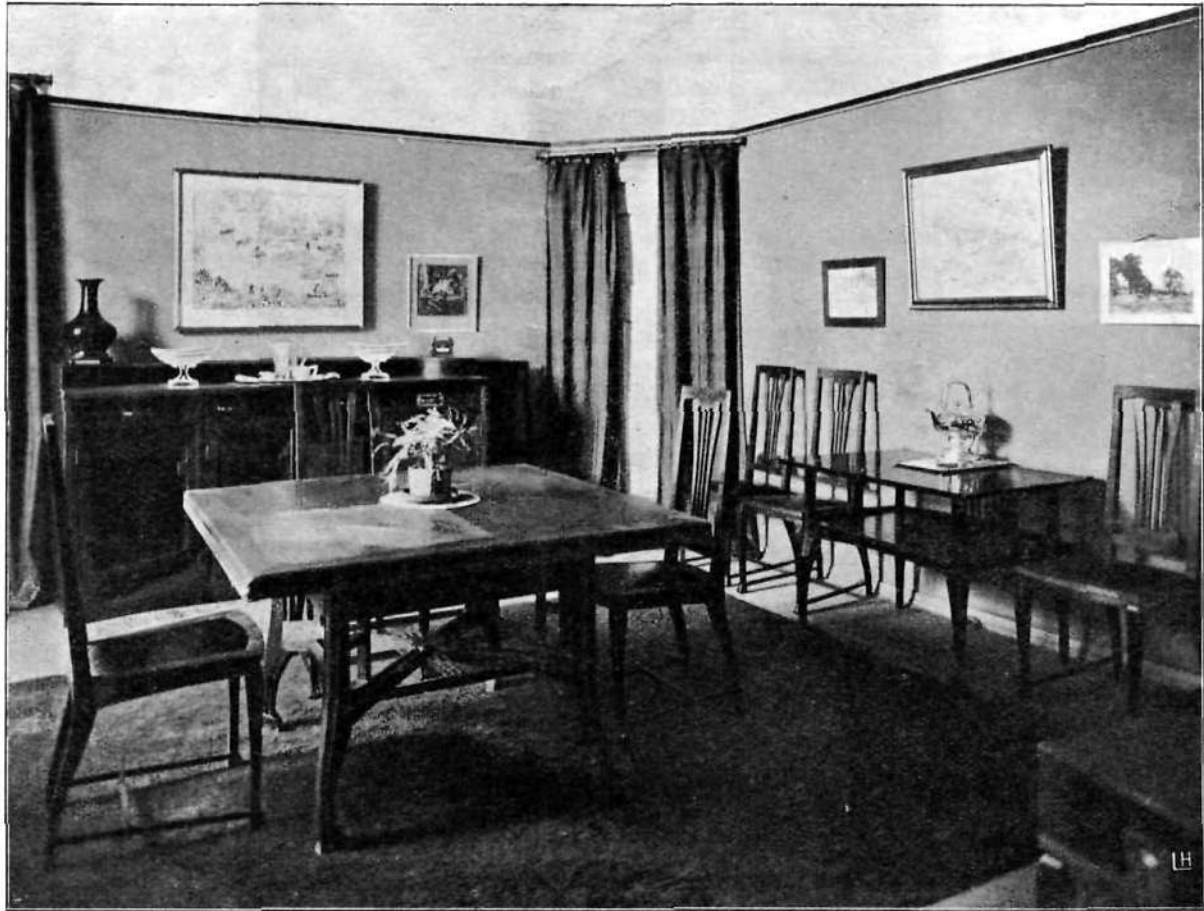
ARKKIT. MAX FRELANDER

Makukysymyksestä.

Usein ilmenee sekä yleisössä että taiteenhar-
rastajain, etenkin nuorten piireissä sellainen kä-
sitys, että taiteen tulee saada kehittyä itsekseen,
vaistomaisesti, ilman teorioja ja järjestelmällistä
kehittämistä, ollakseen oikeaa ja alkuperäistä,
itsenäistä. Siihen käsitykseen johtavatkin monet
tosiseikat. Todellakin on teoriain ja järjestelmöi-
misen pohjalla syntynyt epäitsenäisiä, kaavamaisia
taidetuotteita, joiden taidearvo joko häviää toisten
samanlaatuisten joukkoon tahi on jo itsessään
pieni. Jälkimmäisessä tapauksessa, jolloin taideteos
tavallisesti on vailla luontevuutta ja välittömyyttä
on syy joko siinä, että taiteilija ei ole kyennyt
noudattamaan teoriaa tai siinä, että itse teoriat
ovat olleet yksipuoliset ja ahtaat. Jos siis teoriat
ja itsetietoiset suunnittelut eivät sellaisinaan ole
synnä huonoon taiteeseen, vaan ainoastaan niiden
puutteellisuus tai niiden epätäydellinen noudatta-
minen, niin tullaan vähitellen siihen johtopäätök-
seen, että teoriat eivät vahingoita taiteilijan luo-
miskykyä. Jos taas toiselta puolen seuraamme
taiteilijaa hänen luomistyössään, niin huomaamme,

että hän hakiessaan aihetta, aiheen lopullisessa
valitsemisessa ja sen vähin erin kehittämisessä
lopulliseen muotoonsa kyllä seuraa vaistoja, joitten
ala tietysti on paljon laveampi kuin selvien tie-
tojen ja tunteiden ala, mutta hän ei myöskään
hylkää tietojaan, vaan ottaa ne aina varteen joko
positiivisesti tai negatiivisesti. Näitä tietoja voi-
daan hankkia lisää, ja silloin on järjestelmällisyys
ja teoreettisuus paras turva. Selvittämällä itselleen
käsitteet ja järjestämällä ne voi taiteilija niinkuin
kaikki muutkin kuolevaiset helpommin ratkaista
tehtävänsä ja säästyä siten monesta kompastuk-
sesta. Ei ole hukkaan kulutettua se aika, jonka
taiteen alalla työskentelevä henkilö käyttää teo-
riain tutkimiseen ja uusien sellaisten muodosta-
miseen. Usein tämä kuitenkin laiminlyödään ja
unhotetaan, toisinaan taas ennakkoluuloisesti hy-
lätään koko asia. Ei olla selvillä siitä, että teoriat
ja järjestelmät eivät ole vapaan taiteellisen mieli-
kuvituksen ja omaperäisen tuotannon kahleita,
vaan sen oppilaita ja opettajia.

Nämä enemmän tai vähemmän nurjat käsitykset

RUOKASALIN KALUSTOA

SIGURD FROSTERUS

ovat vallalla varsinkin suuressa yleisössä, joka nauttii tai ainakin on nauttivinaan taiteesta. Yleisön kesken kuullaan usein puhuttavan „taiteellisesta vapaudesta“ s. o. mielivallasta, kuullaan usein tuo lause „ma'ut ovat monenlaiset“ j. n. e., josta kaikesta heijastuu se käsitys, ettei taiteen alalla ylipäänsä voi olla olemassakaan mitään johtavia periaatteita tai järjestelmällisyyttä vaan että taiteessa riippuu kaikki vain tiesi mistä sattunnaisista seikoista.

Tässä ei voi tulla kysymykseen ruveta käsittelemään kaikenmoisia johtavia periaatteita edes sen taiteen alalta, jota tämä lehti edustaa, jonka vuoksi rajoitummekin koskettelemaan vain yhtä ainoaa erikoiskysymystä, joka edellisessä tuli puheeksi ja josta kyllä selvenneekin hyvin kaikki se, mitä edellä olevalla johdannolla on tahdottu sanoa. Se on kysymys ma'un merkityksestä taiteessa.

Yleinen käsitys mausta tuntuu olevan se, että maku on kunkin yksityisen ihmisen oma, säännöistä riippumaton tuntemus siitä, mikä hänestä on kaunista. Kun milloin syntyy väittely siitä, onko tämä tai tuo esine, taideteos t. m. s. aistikas s. o. hyvän makuaistin mukainen, niin eri mielisyys ratkaistaan ja koko asia kuitataan tavallisesti sillä, että vetäydytään tuon mukavan lau-

seen turviin: kullakin on oma makunsa. Onhan kyllä taiteen alalla suuri määrä erilaisia keskenään rinnakkaisia mahdollisuuksia, jotka kaikki tyydyttävät kauneuden vaatimuksia ja lähenevät kulloinkin kysymyksessä olevaa kauneuden ihanetta, ja näitä mahdollisuuksia voivat eri ihmiset oman yksilöllisen luonteensa, taipumuksensa ja olosuhteittensa mukaan monelta eri suunnalta löytää, mutta sillä ei ole ollenkaan todistettu, että jokaisen yksilön jokainen omintakeinen keksintö on maukas eli taiteellisesti aistikas, vaikka se asianomaisesta itsestään on hänen makunsa mukainen. Puhutaan yksilöllisestä mausta, ja sellaista voi olla olemassa, mutta kaiken yksilöllisen maun yläpuolella täytyy olla yleinen, absoluuttinen maku, joka voi käsittää ja sulkea itseensä kaikkien eri yksilöjen hyvän maun sen kautta, että se itse ei ole niin yksityiskohtia myöten määrittelevä kuin nämä. Sekaannukset tässäkin asiassa kuten monessa muussakin taiteen alalla esiintyvässä kysymyksessä johtuvat siitä, että ei olla selvillä itse käsitteestä, josta puhutaan, eikä niistä säännöistä, joihin se teoreettisesti määriteltynä johtaa.

Mitä on sitte maku? Sanaa käytetään kuvannollisessa merkityksessä osoittamaan, että esineellä, taideteoksella on taiteellisen täydellisuuden maku,

ainoastaan maku, olematta todella todellisesti täydellinen. (Rafael Mengs'in selitys). Silloin on selvää, että edellytetään jotain yleistä, ehdotonta käsitettä nimeltä taiteellinen täydellisyys, tietysti erikoista kutakin eri tapausta varten. Silloin makukin tulee olemaan yleiskäsite, sellainen, jota kaikkien on noudatettava ja joka ei riipu kenenkään yksityisen oikusta. Käsitteelle on aikain kuluessa seuloutunut hyvin sopiva nimi, sillä se vastaa kaikissa suhteissa hyvin sitä, mitä se tarkoittaa. Samat lait, jotka koskevat makua sanan varsinaisessa aineellisessa merkityksessä, vallitsevat myös taiteellisen maun suhteen. Niin esim. siinä suhteessa että molemmat ovat yhtä herkäät turmeltumaan liian vahvoista annoksista.

Maun hyvyys ilmenee ennen kaikkea valinnassa. Jos taiteilija osaa luonnosta valita aiheekseen parhaat puolet, on hänellä jo makua. Jos hän pystyy kaikesta siitä, mitä luonnon lisäksi voidaan keksiä, valitsemaan kauneimmat mahdollisuudet, on hänellä sitäkin parempi maku. Yhtä hyvin ilmenee taiteilijan hyvä makuaisti silloinkin kun hänen on valittava yksistään mielikuvituksen eri luomain välillä, kuten esim. geometrisia aiheita valitessa. Ja se, missä määrin taiteesta nauttiva yleisö omistaa todellista taidemakua, nähdään siitä, löytääkö se tyydytyksensä taiteellisen täydellisyyden makuisissa tuotteissa, vai tyytykö se nauttimaan sellaisesta, jolla ei tuota makua lainkaan ole.

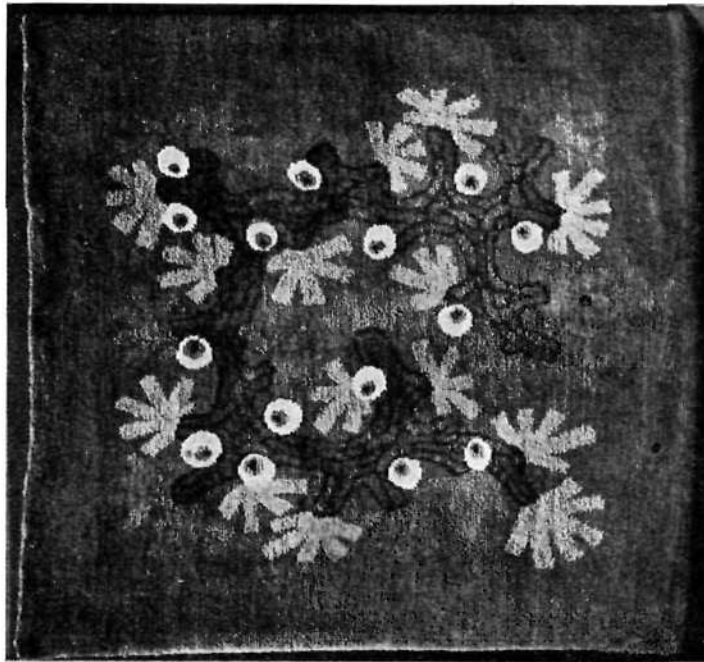
On ikävää, että suuri yleisö yhä antaa aihetta valituksiin tässä suhteessa ei ainoastaan meidän maassamme, jonka henkinen viljelys vielä on niin

nuorta ja hapuilevaa, vaan myöskin muualla vanhemmissa sivistysmaissa. Meillä on maun puute niinsanotuissa sivistyneissäkin piireissä niin tavallinen ilmiö, että tuskin muistaa luetella, missä kaikessa se ilmenee: taideteosten ja tarve-esineiden valinnassa, asuntojen järjestelyssä, niiden ulkoasussa, taidetuotteiden arvostelussa, puvuissa, esiintymistavassa, kaikessa. Kun yleisön käsitys on sellainen, kun se voi ottaa vastaan ja hyväksyä melkein mitä tahansa, päättäen valintansa kaikenlaisten satunnaisten vaikuttimien varassa, niin alkaa yhä rohkeammin ilmestyä taiteenkin alalle pyrkijöitä, jotka eivät pyydäkään tyydyttää muuta kun tuota yleisön makua, koska kerran „kullakin on oma makunsa“. Käsitukset oikean maun vaatimuksista eivät ole ollenkaan päässeet selvenemään, ja sillä välin on liika nautinto ehtinyt sen turmella. Vanhoissa sivistysmaissa nuo samaiset valitukset aiheutunevat juuri liiallisuuskien turmelevasta vaikutuksesta makuun.

Se mikä koskee makua, koskee monta muuta taidemaailman ilmiötä. Senvuoksi olisi tärkeätä saada yleisölle selväksi, että taiteellakin on lakinsa, yhtä ehdottomat kuin kaikella muullakin maailmassa, lait jotka määräävät jotakin vallan toista kuin hetken muoti tai tuo oikullisen itsepäinen oma maku. Jokaisen tulisi käsittää, että tosi taiteilija aina kaikessa persoonallisessa itsenäisyydessäänkin noudattaa noita yleisiä lakeja, johtavia periaatteita, jotka on punottu kokoon kaikkien aikain, entisten ja nykyisten, kokemuksista, eikä häntä ymmärtämättömänä nähdä kaikessa taiteessa pelkkää mielivaltaa ja oikuttelua.

Kontio.

RYIJY
S. K. Y:n joulunäyttelystä

SIRU WIRVA
Hinta Smk. 190.

Suomen Käsityön Ystävien joulunäyttely.

Käsityön Ystävät avasivat marraskuun 20 p:nä joulunäyttelynsä, jossa tämän syksyn työt ovat nähtävänä. On hauskaa nähdä kuinka suurella varmuudella tämä yritys menee eteenpäin, pysyen uskollisena alkuperäiselle pyrinölleen tarjota ostajilleen taiteellisesti kypsää ja kunnollista työtä kohtuullisilla hinnoilla.

Näyttelyssä on nyt kuten ennenkin sängen paljon uutuuksia, huolimatta siitä, että Käsityön Ystävät ottavat parasta aikaa osaa kahteen kansainväliseen taideteollisuusnäyttelyyn, nimittäin Pietarin ja Pariisin näyttelyihin. Meillä on kuitenkin nähtävänä riittämään asti hienoja seinä- ja lattiaryijyjä, ovi- ja ikkunaverhoja, pöytäliinoja, tyynyjä ja kaikenlaisia koruompeleita aina kahvipannun hattuun asti.

Silmiin pistäviä ja originellia ovat neiti Virvan kompositsioonit. Ne ovat omintakeisen orna-mentiikan tuotteita, syntyneitä luonnon muotoja jalostuttamalla. Ne ovat tavattoman voimakkaasti stiliseeratut, mutta säilyttävät sittenkin tuoreutensa. Esimerkiksi sohvatyyny jossa vihreänkelta-sella taustalla, siniselle pohjalle on kudottu kirkkaan punasilla terillä ja heteillä varustettu kukka, jonka yhteydessä on käytetty säästään mustaa ja valkeaa, on kerrassaan harvinaisen hieno kompositsiooni. Se on voimakkaasti muovaeltu, yksinkertaisissa loistavissa väreissä ja aihe stiliseerattu, niin, että se kätkee parahiksi naturalistista alku-

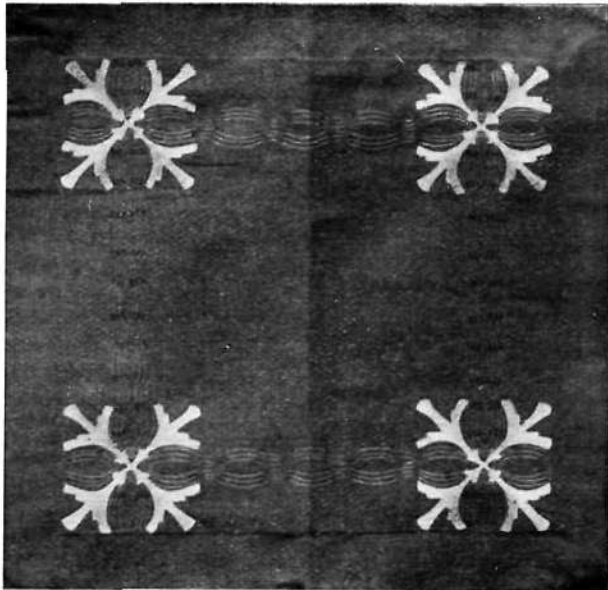
peräänsä ja houkuttelee katsojan tutkimaan, arvailemaan. Häneltä on toinenkin tyyny, samantapainen väreihin nähden, mutta kenties vieläkin loistavampi ja muodot samalla hienostuneemmat. Siinä on kukkaskiehkura vihreillä lehdillä, sinistä, valkosta ja mustaa kukissa ja nämä väriyhtymät kirkkaalla tiilenpunasella pohjalla. Samasta kädestä on vielä lähtenyt punapohjanen ryijy, jossa myöskin on käytetty samoja värejä. Kaikissa on voimaa ja selvyyttä väreissä.

Arkkkit. Max Frelander'ilta on ovi- ja ikkunaverhot sekä tyyny. Niissä on erinomaisen hienolla tavalla käytetty hedelmämotiivia. Erityisen hienot ovat ikkunaverhot. Niissä on vaaleahkolla pohjalla herkullisen keltaisia päärynöitä ja viinirypäleitä vapaasti ryhmitetty reikäompelun kera.

Arkkkitehti Usko Nyström'iltä on seinäkude joka kuvaa rikashaaraista myrskyn pitelemää honkaa, jossa istuu yksinäinen laululintu viimeistä virttään vetämässä, auringon laskiessa, pilvien helottaessa kullankeltaisina sinisellä taivaalla.

Hanna Frelander'ilta on pari pöytäliinaa näytteillä. Hänen suuremmat työnsä ovat parasta aikaa niittämässä kunniaa Pariisissa.

Sitten on mainittava myöskin Emma Saltzman'in ja Aino Keinäsen työt, jotka jo entuudestaan ovat niin tunnettuja Suomen Käsityön Ystävien ostajille. Edellinen käsittelee luontoa pehmeämmin ja harrastaa soinnukkaita murrettuja

PÖYTÄLIINA
S. K. Y:n Joulunäyttelystä

ELSA RUTH
Hinta 18: 50.
alotettuna 8: 50.

värejä, ryhmittää kompositsiooninsa hyvin ja käyttää ornamenttia vapaasti mutta ei kumminkaan koskaan unhota ornamentaalista keskittämistä. Hänen hienoimmat työnsä lienevät nykyään Pariisiin näyttelyssä. Aino Keinäsen kompositsioonit ovat aina rohkeaa ja reipasta ja käyttelee hän kylmiä ja lämpimiä värejä erinomaisella taitavuudella ja aistilla. Poistuneena paikkakunnalta, ei hänellä ole nyt niin huomattavaa sijaa, kun ennen tässä näyttelyssä.

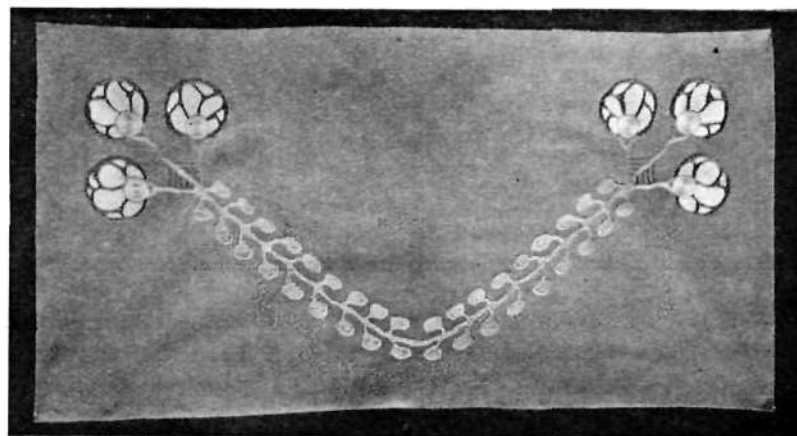
Ingegerd Eklund on hienotunteinen ja herkkä töissään, pitää lämpimistä, iloisista väreistä, tutkii kompositsiooninsa hienoimmatkin vaikuttimet loppuun asti. Hänen töistään mainitsen uutuutena uutimet ja kirjoituspöytämaton. Elsa Ruth'ilta on myöskin ikkunaharsot valkosta silkkiä ja keskukseen on ommeltu sädekehän tapaan reikäompelulla stiliseerattu kukkamuoto, joka lievästi eroaa

pohjaväristä. — Ompelutyö on taitavasti suoritettu, kunnia siitä sen suorittajalle. Vielä on yhdet hauskat ikkunaverhot herra Baer'ilta jotka jo olemme tosin ennenkin nähneet „Kotitaitteessa“. Niissä on suuri stilistinen kukka, terhot kauniissa väreissä, kuvattu punasella, keltasella, mustalla. Ne on rohkeasti tehty, isot selvät muodot, värit varmalla maulla valitut ja samalla hienot.

Oskar Elenius'elta on seinä- ja rekiryijyjä joista näkee, että hän käsittelee sängen tottuneesti kutomataiteen muotoja ja värejä. Muodot ovat varmasti valitut, värit enimmäkseen hieman murrettuja mutta samalla rohkeita kontrasteja vierekkäin. Suosii ornamenttiikassaan n. k. suomalaisia muotoja. Tulee sitten mainita neiti E. Masalin'in humoristinen „Kukkotappelu“. Siinä on kukot hanakana vastatusten, kaulukset pystässä ja kanat päällekatsojina. — Neiti Schjerfbeck'iltä on kertovaiset, keskiaikaistyylliset seinäompeleet, joista toinen esittää morsiusparia, kainoina ja rakastavaisina. — Neiti Jernström'iltä on hienosti tehty kuvakudos „Viipurin linna“ jossa värit ovat sulavat ja perspektiivi hyvä.

Erityisellä huomiolla on mainittava herra Bengs'in kertovainen, keskiaikaisella tarumaisella motiivilla varustettu seinäryijy, joka on kudottu kansan käyttämään kutomatyylin. Se on samaan tapaan kudottu kun pohjalaiset sängynpeitteet „täkänät“ ja myöskin samoilla väreillä joita näissä ennen käytettiin, punasella ja mustalla. Tästä ryijystä näkee, kuinka yksinkertaisella keinolla voi saada paljon aikaan. Kudos esittää tarumaisesti tähtiyössä linnasta ratsastavaa ratsujoukkiota. Sisältöä kuvaamassa on kansanomaisella murteella lause: „A ti said sä e kuista“.

Olisi vielä paljonkin mainitsemisen arvoista joka ensi käynnillä jää huomaamatta ja toiset puolet lienee vielä varastossakin vuoroansa odottamassa.

KIRJOITUSPÖYDÄN MATTO
S. K. Y:n Joulunäyttelystä

INGEG. EKLUND
Hinta Smk. 19.
alotettuna 8: 50.

Palkinto= kilpailu.

Mikkelin kaupungin rakennusvaliokunta kehoittaa maamme tekniikkoja kilpailemaan luonnoksien laatimisessa Mikkelin kaupungin uutta asemakarttaa varten.

Kilpailuluonnokset ovat jätettävät ennen 15 päivää maaliskuuta 1909 klo 12 päivällä allekirjoittaneelle rakennusvaliokunnan puheenjohtajalle.

Kolmesta parhaasta kilpailuohjel-

man täyttävästä ehdotuksesta jaetaan seuraavat palkinnot: I:nä Smk. 700: —, II:nä Smk. 500: — ja III:nä Smk. 300: —. Jos ei ole kolmea kilpailuun hyväksyttyä ehdotusta, harkitsee palkintolautakunta, mitkä palkinnot jaetaan, ja jos hyväksytyt ehdotukset eivät ole huomattavassa määrässä toisiaan paremmat, on lautakunta oikeutettu maksettaviksi joutuvien palkintojen summan toisellakin tavalla jakamaan.

Samalla huomautetaan kilpailuun halukkaille, että osittaisesti korkeusviivoilla varustettu kopia kilpailun-alaisen alueen pohjakartasta, kaupungin rakennusjärjestys ja kilpailuohjelma saadaan lunastaa rakennus-

valiokunnalta 10 markalla, jotka suoritetaan takaisin kilpailuun osaaottaville.

Kilpailun johdosta aiheutuvat kysymykset ovat lähetettävät ennen tämän vuoden loppua allekirjoittaneelle, joka harkintansa mukaan kertyneisiin kysymyksiin vastaa 15 p:nä tammik. 1909 Mikkelin kaupungissa ilmestyvässä Suur-Savon sanomalehdessä.

Mikkelissä 28 p:nä lokak. 1908.

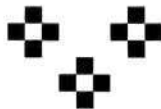
Mikkelin kaupungin rakennusvaliokunnan puolesta:

Edv. Alléen.
Puheenjohtaja.

Kotitaiteen asiamieheksi voi ruveta
ken hyvänsä, etukäteen ilmoittautumatta.

■ ■ ■ Kilpailu. ■ ■ ■

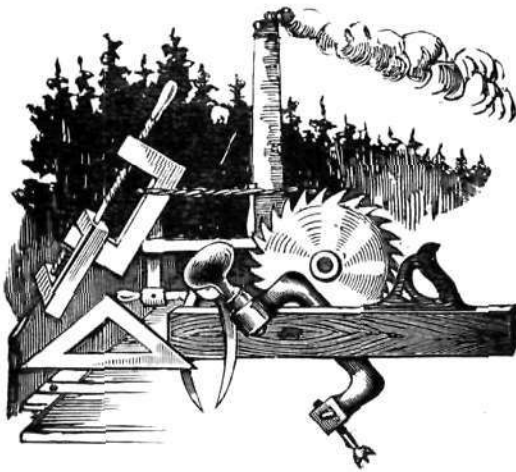
Kotitaiteen asiamiehiä sekä vanhoja että uusia kutsutaan täten kiivaasti kilpailemaan Kotitaiteen levittämisessä ensi vuonna. Ei tarvis pelätä, että toiset olisivat jo ennättäneet listoilleen kerätä kaikki lehden tilaajat, sillä lukemattoman suuri on vielä se taiteen ystävien ja harrastajien joukko, joka ei ole käsittänyt että kunkin pyhä velvollisuus on kannattaa ainutta taideteollisuuden ja kuvaamataiteitten äänenkannattajaksi pyrkivää aikakauslehteä ja että on aivan kansallinen häpeä kun tämälapsen lehden *meillä* pitää kitua kannatuksen puutteessa kun muut sivistyskansat voivat ylläpitää kymmeniä jopa satoja. Vielä puuttuu Kotitaide useimmista kansankirjastoista ja lukutuvistakin. Siis — *asiamiehet tuliseen toimeen!* Vaivan rahallinen palkka ei ole suuri, mutta kunnia suurempi. Palkinnot ovat I:nen Smk. 25; —, II:nen Smk. 15: — ja III:s Smk. 10: —. Asiamies palkkio on kuten ennenkin 20%. Huomioon otetaan kaikki Kotitaiteen tilaukset niin yksin kuin yhdessä S. Teollisuuslehden kanssa tehdyt. Kilpailu päättyy huhtik. 1 p. 1909.

Kotitaide XI sisällys: Syysnäyttely ateneumissa, kirj. E. Richter; 4 kuvaa. — Makukysymyksestä, kirj. Kontio. — Suomen käsityön ystävien joulunäyttely; 3 kuvaa. — Kuvia: Drakudden; Arkkit. Max Freländer, 7 kuvaa. — Ruokasalin kalustoa; Arkkit. Sigurd Frosterus. — Mikkelin asemakartta kilpailu. — Kilpailu Kotitaiteen asiamiehille.

HELSINGIN PUUSEPPÄTEHDAS

Lastenkotok. 5 **OSAKEYHTIÖ** - Helsingissä -

Sähköosoite:
PUUSEPPÄ
Puhelin 13 53

Valmistaa
Huonekaluja,
Konttorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y. m.
sisustuksia.

Ikkunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puuseppäalalle kuuluvia töitä.

Sanduddin

Tapetti- & Mattoliike

Helsinki P. Esplanadik. 25 telef. 49 79
on maamme vanhin, suurin ja ajan-
mukaisemmin järjestetty erikoisliike

Tapetti ja Mattoalalla

Haaraosasto Wiipurissa Aleksanterin-
katu 19 telef. 13 05

A. ALM'in Tapetti- ja Värikauppa

III Iso Roopertink. 1. III
myy kaikkia lajia III

Maalarivärejä ja suteja

sekä värjättyjä ja painettuja

Linoleummattoja.

Vahakankaita, Tapetteja, Friisejä ja Nauhoja
y. m., y. m.

ERIKOIS-LIIKE

TAITEELLISILLE

UUTUUKSILLE

Tapettien,

Friisien

ja

Linoleumien alalla

HELSINGIN UUSI

TAPETTI LIIKE.

UNIONINKATU 28.

W. Salvén

Puhelin 924.

Suomen Käsityön Ystävät

Unionink. 23 — Puhelin 22 20.

Myy ja järjestää kaikenlaatuisia koruompeluja, kuin myös kutomatöitä.

Suomen Kultaseppä-O.-Y.

Aleksanterink. 15.

Eduuttisin kulta-, hopea- ja uusihoepa
y. m. esineitten osto- ja tilauspaikka.

Huokeimmat hinnat!

Myymlöitä: Turussa Aurank. 12; Tampereella Kauppak. 8.

Westerlund & C:o

Telef. 11 17 Helsinki Telef. 11 17

Parhaimpia Kone-, Sylinteri-
y. m. öljyjä. — Konsisteeri-
rasvaa, Vaseliiniä, Tärpättä,
Pakninkia, Konehihoja,

Trasselia, Nuuraa, Presen-
ninkiä, Ulkolaisia puulajeja,
Liimaa, Armatuureja, Ruis-
kuja y. m.

Hietalahden Osakeyhtiö

Höyläys-, Puuseppä- & Huonekalu-
tehdas, Verhoilu- & Koristetyöpajat.

Helsingissä, Hietalahdenrannan ja Nuoranpunojankadun kulmauksessa. Puhelin 48. Huonekalunäyttely Nuoranpunojankadun 2:ssa & Lundqvist'in Liikepalatsissa, Puhel. 37 84.

Suomen Väri & Vernissatehdas Osakeyhtiö

Etelä Esplanadinkatu 8 Helsinki Haaraosastoja:
Puhelin 85 Porissa, Viipurissa ja Turussa

Englantilaisia, ranskalaisia, hollantilaisia ja saksalaisia Suurin varasto kaikellaisia kuivia ja tuoreita värejä,
piirustusaineita, harppilaatikoita, piirustuslautoja, vernissoja, öljyjä, lakkoja, sutija, liimaa y. m.
tussia, vesivärejä y. m. y. m. maalarin tarpeita.

Jälleenmyyjille edullisin ostopaikka.

JOHAN ERICSSON

PUUSEPÄNTEHDAS JA
HUONEKALUJEN TAIDEATELIEERI
HALLITUSKATU 14.

Sekä puusia että teräksisiä
HIHNAPYÖRIÄ,
oikeita Jenkins Venttiiliä,
CARBORUNDUM KIVIÄ,

Kaikellaisia 1:ma
KONEHIHNOJA
ÖLJYJÄ

ja voiteluaineita, trassella,
letkuja ja pakinkkia.

Osakeyhtiö T. E. CRONVALL.

A.-B. K. H. Renlund O.-Y.

Rakennusaineita.

Valurakennusaineita, Rautapalkkia, Rata- ja Raitiotiekiskoja,
Sementtiä, parhaimmilla merkeillä varustettuja.

Tulenkestäviä- ja Punasia tiiliä.

Sammutettua ja sammuttamatonta kalkkia, Kattopeltiä, mustaa
ja galvanoitua, Katto- ja Seinähuopaa, Pinkopaperia, Asfaltti-
lakkaa, Kivihiilitervaa, Puutervaa.

Ikkunalasia. Korkkimattoja.

Ovi- ja Ikkunaheloja uusinta mallia.

S. Vuorio

Maalariliike ja
Tapettikauppa

Aleksanterinkatu 9. Helsinki.

Th. Wulff Paperi- ja Piirustus- tarpeiden kauppa

Helsingissä - Pohjois-Esplanadinkatu 43.

Kaikenenlaatuisia 1:ma Piirustusarpeita

Halvimpiin hintoihin.

P. Sidorow

Suomalainen Kalustokauppa
Osakeyhtiö

Suomen suurin konekauppa!

::: Konttori ja Konenäyttely :::

Helsingissä, Aleksanterinkatu n:o 7
(entinen Vaasan Pankin huoneisto, vasta-
päätä Yhdyspankkia.)

Suorittaa oman insinöörin johdolla täydellisiä
konelaitoksia kaikilla aloilla, joista mainittakoon:
täydellisiä sahalaitoksia, myllyjä,
meijereitä, puusepäntehtaita puumassatehtaita
y. m.

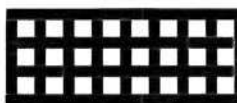
::: Pyytäkää erikoistarjous! :::

Hyvin lajiteltu varasto:

Tapetteja, reunuksia,

korkkimattoja ja

rullakartiineja

Viipurin Tapettikauppa

KARL LAGERBLOM

Helsingissä Aleksanterink. 50.

Tel. 20 94.

K. LINDROTH'in KORISTE- JA RAKENNUS-

TAKEITTENTEHDAS

Helsinki - - Tel. 24 95.

Valmistaa takorautatarpeita niinkuin
kattokoristeita, porraskäytävä-
ja veranda-aitoja, porttia, palo-
tikapuita sekä kaikkia I:sen luokan
sepänliikkeeseen kuuluvia töitä,
esim. Takorautaisia hauta-aito-
ja ja ristiä, puutarha-aitoja,
kynttiläkruunuja y. m.

Helsingin Sementti- & Asfalttiliike

JOHN NORDBERG

Puhelin 40 03.

Tekee kaikkia sementti- ja asfalttialaan kuuluvia töitä ympäri koko maan. Kohtuulliset hinnat.

JULIUS TALLBERG

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja

Kullattua KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ y. m.
Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan mitä pikimmin tehtaalta

Erilaatuisia huonekalulukkoja

Rokkolan hyväksi tunnettua PEILILASIA määrättyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

Juho F. Aaltosen

Tapettikauppa

Erottaja N:o 11.

Puhelin 33 65.

Varasto aistikkaita tapettia kaikista KOTI- ja parhaimmista ULKOMAAN tehtaista. — Friisiä, reunuksia, kulta-
listoja, korkkimattoja, pinkopaperia ja
— — -pahvia y. m., y. m. — —

Rakentajat huom.! ■ ■ **Rakentajat huom.!**

Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiiä, riukuja, lankkuja, lautoja, telinelankkuja, hal-
koja y. m. myy

Helsingissä, Vladimirikatu 11.
Puhelin 37 56.

Niilo Ahlgren

VÄREJÄ JA
PIIRUSTUSTARPEITA

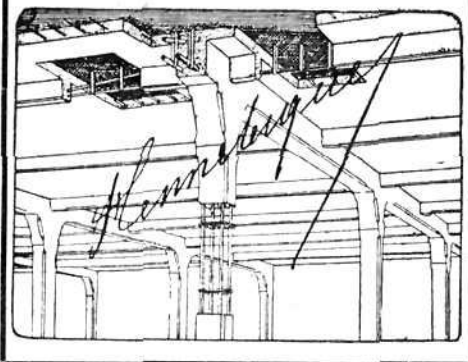
Arkkitehtejä, insinöörejä,
geologeja varten.

Parhaita tunnettuja mer-
kkejä! — Huokeat hinnat!
Antink.29 (Polyt. Yhd. talo).

I. Holmgren

Puhelin

28 91

Puhelin

28 91

Aug. Kiökemeister

— Helsinki. —

Suorittaa kaikenlaisia rautabetoni konstruktioneja

„Hennebique systeemin“ mukaan.

Keskukslämmitys- ja ilmanvaihto-laitoksia!

Arvoisille rakennusherroille, arkkitehdeille ja rakennusmestareille saan täten ilmoittaa, että nyt kun olen maailmankuulun toiminnan

Rietschel & Henneberg, G. m. b. H.

kanssa Berlinissä tehnyt sopimuksen yhteistyöstä, on minulla tilaisuus keskukslämmitys- ja ilmanvaihto-alalla suorittaa töitä uusimpain periaatteiden ja uusimpain kokemusten mukaan mitä tällä alalla on. Toiminimi Rietschel & Hennebergin monivuotinen kokemus sekä asema yhtenä mannermaan etevimmistä liikkeistä tällä alalla takaa kaikissa suhteissa ensiluokkaisen työn.

Suunnitelmia ja kustannusarvioita tehdään pyynnöstä.

Kunnioituksella:

ROB. HUBER.

Helsinki.

== Tampereen ==
Höyrypuuseppätehdas Osakeyhtiö

valmistaa

**Huonekaluja ja
 Puusepäntöitä**

Näyttelyvarasto Tampereella Puutarhakadun 16:sta.

▣ **Tampereen** ▣
Rakennuskonttori

myy halvimmalla

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamatonta.
Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstorp.
Tulenkestäviä tiiliä ja savea.
Ikkunalasia, Tapettia, pingopaperia ja pahvia
Maalitarpeita ja **Värnissoja**.
Rakennustarpeita ja **Työkaluja**.
Konetarpeita ja **Öljyä**.
Rautatiekiskoja ja **J-rautoja**.

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

Tehdas, Konttori ja Varasto FREDRIKSBERGINKADUN 13—15. Puhelin 270.

MYYPÄ: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuivia lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.

VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori, ja myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia rakennusalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla sekä yleensä kaikkia puuteollisuuslalle kuuluvia töitä.

MYYPÄ: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuina ja pilkottuna sekä kotiinajettuna.

VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsiä, vassoja ja piuruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

Lång & Leppäaho
 Osakeyhtiö

Aleksanterink. 13. - Puhelin 143.

Konttori- ja kirjoitustarpeita
 Paperia. Tukuttain ja vähittäin.

— Konttorikalustoja. —

**SINKOPIOITA
 RUSKEAKOPIOITA
 VALKOKOPIOITA**

VALOKUVAA
 PIIRUSTUKSIA, KONEITA,
 HUONESISUSTUKSIA Y. M.

TOIMITTAVALOKUVAUSTOITA
 AMMATTIMIEHILLE.

== **Helsingin** ==
Rakennusainekauppa Osakeyhtiö.

Itä Heikinkatu 3.

Haaraliike Sörnäisissä Hämeenkatu 2.

* * Rakennusaineita, Rautatarvaa, * *

* * Värejä ja Öljyjä, Talouskaluja, * *

Pyytäkää Hintailmoituksiamme!